

Τα Πηγάδια Πηγές Ζωής

Σκορπισμένα σε διάφορα σημεία του χωριού, αλλά και σε περιβόλια και χωράφια, βρίσκονται αρκετά πηγάδια, που σώζονται μέχρι σήμερα. Βέβαια πολλές πηγές ύδρευσης έχουν στερέψει λόγω των γεωτρήσεων που κατέβασαν τον υδροφόρο ορίζοντα και έτσι τα πηγάδια κρατάνε νερό κυρίως μόνο τον χειμώνα.

Η παροχή δικτύου ύδρευσης που υπάρχει στο χωριό μας εδώ και πολλά χρόνια, έχουν απαξιώσει τα υπάρχοντα πηγάδια και τα περισσότερα από αυτά τα έχουν κλείσει.

Μερικά από τα πηγάδια που βρίσκονται έξω από το χωριό σε αγροτικές περιοχές, εφοδιάζουν ακόμα βοσκούς και αγρότες με νερό όλο το χρόνο για το πότισμα των ζώων τους, για τα χωράφια και τα περιβόλια τους. Οι περισσότεροι συνεχίζουν να αντλούν το νερό με το παραδοσιακό τρόπο και ορισμένοι χρησιμοποιούν τώρα πλέον πετρελαιοκίνητες αντλίες.

Τα περισσότερα πηγάδια είναι χτισμένα με λιθοδομή, που βγαίνει στην επιφάνεια του εδάφους και φέρουν ένα λίθινο χείλος εξωτερικά. Τα πηγάδια που υπήρχαν μέσα στο χωριό ήταν κοινόχρηστα. Από αυτά οι Βασιλικότες παλαιά αντλούσαν πόσιμο νερό αλλά και το νερό για την μπουγάδα τους, και την λάτρα του σπιτιού τους.

Δύο από τα σημαντικότερα πηγάδια του χωριού ήταν ο Πήγαδος και το πηγάδι του Λουτρού. Εντοιχισμένες ή δίπλα στα πηγάδια αυτά βρίσκονταν συνήθως και μεγάλες σκαλιστές πέτρινες γούρνες, που χρησίμευαν για το πότισμα των μεγάλων ζώων, γαίδουριών, βοδιών, μουλαριών κλπ.

Η άντληση του νερού γινόταν με τρεις τρόπους.

- Ο κλασσικός τρόπος που ήταν με τα χέρια με τη βοήθεια ενός κουβά δεμένου σε σχοινί, το οποίο κατέβαζαν στο πηγάδι και ανέβαζαν με μυϊκή δύναμη χωρίς τη βοήθεια κάποιου μηχανισμού.
- Ο δεύτερος τρόπος για τα μεγαλύτερα βάθη ήταν με μηχανισμό το λεγόμενο μαγκάνι που αρχικά ήταν ξύλινο και αργότερα σιδερένιο.
- Και ο τρίτος τρόπος στα τελευταία χρόνια ήταν η χρήση πετρελαιοκίνητης αντλίας.

Η επιλογή της κατάλληλης τοποθεσίας για την εξόρυξη ενός πηγαδιού είχε μεγάλη σημασία για τη διαρκή παρουσία άφθονου και υγιεινού νερού. Η μορφολογία του εδάφους έκανε συνήθως φανερή την παρουσία υπόγειας φλέβας νερού (χαντάκια, γύρο λόφοι, υπερκείμενο βουνό).

Σημαντική ήταν και η σωστή υποσύλωση των τοιχωμάτων τους κατακόρυφου κυλίνδρου.

Η εξόρυξη ενός πηγαδιού ήταν μια εξοντωτική και πολύ επικίνδυνη δουλειά. Ο κίνδυνος κατάρρευσης των τοιχωμάτων κατά το σκάψιμο ήταν υπαρκτός.

Θεόφιλος Πατσάς

